

Bijlage 1: Analyse ontwerpbegrotingen 2026 van de zeven provinciale publieke verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen).

Inhoudsopgave	Pag.
Ambitie 7. Gezond en veilig Zuid-Holland	
• Omgevingsdiensten	3
Ambitie 2. Bereikbaar Zuid-Holland	
• Wegschap Tunnel Dordtse Kil	12
Ambitie 8. Bedrijfsvoering, Financiën en Organisatie	
• Grondbank RZG Zuidplas	15

Achtergrondinformatie:

Over de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten zijn bestuurlijke afspraken gemaakt in de commissie Bestuur en Middelen en deze zijn vastgelegd in het besluit van Provinciale Staten van 28 januari 2015. Om aan deze rol invulling te kunnen geven worden u de begrotingen 2026 van alle gemeenschappelijke regelingen voor zienswijze aangeboden. Daarbij ontvangt PS een analyse van deze begrotingen en een korte verklaring van de verschillen met het voorafgaande jaar. Deze analyse is in deze bijlage opgenomen.

Ambitie 7. Gezond en veilig Zuid-Holland

Omgevingsdiensten Zuid-Holland Zuid, Midden-Holland, West-Holland, Haaglanden en DCMR.

Er zijn in Zuid-Holland vijf omgevingsdiensten opgericht die voor de deelnemende gemeenten en de provincie taken uitvoeren op het gebied van omgevingsrecht, vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van de omgevingsdiensten. Onder dit algemene deel wordt specifiek ingegaan op de (provinciale) kaderstelling bij deze omgevingsdiensten.

Algemeen	
<i>Visie en beleidsvoornemens</i>	De omgevingsdiensten houden zich bezig met de uitvoering van (wettelijke) VTH taken voor milieu, bodem, natuur en water. De provincie blijft wel verantwoordelijk voor een integrale beleidsontwikkeling op het gebied van deze taken. De provincie voert de regie op de beleidsuitvoering door beleidsprogrammering en monitoring. De omgevingsdiensten voeren wettelijke, provinciale milieu-, bodem-, natuur- en watertaken uit en geven invulling aan het Hoofdlijnenakkoord van het college van Gedeputeerde Staten. De in de provinciale begroting opgenomen prioriteiten en doelen vormen het uitgangspunt bij het opstellen van de provinciale werkplannen van de omgevingsdiensten.
<i>Rechtsvorm en doel</i>	De omgevingsdiensten zijn rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichamen, opgericht met het doel het ondersteunen van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van fysieke leefomgeving alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De omgevingsdiensten voeren (provinciale en gemeentelijke) wettelijke taken uit binnen het omgevingsrecht en op het gebied van omgevingsbeheer, behandelen klachten van burgers en meldingen van bedrijven en ondersteunen de provincie als opdrachtgever op duurzame ruimtelijke ontwikkeling en -beheer. Daarnaast voeren zij incidentele en additionele opdrachten uit voor provincie en gemeenten.
<i>Activiteiten</i>	Structurele taken o.a.: • Reguliere VTH taken op het gebied van milieu, bodem, natuur en water; • Bodemtaken (vermindering als gevolg van de Omgevingswet per 01-01-2024).
<i>Bevoegdheden</i>	Het namens Gedeputeerde Staten en met mandaat uitvoeren van taken en bevoegdheden in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving en de uitvoering van programma's en projecten met inachtneming van het provinciaal beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het gaat daarbij o.a. om de uitvoering van de Provinciewet, de Algemene wet bestuursrecht, de Provinciale verordening bescherming landschap en natuur, de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht en de Omgevingswet die in 2024 in werking is getreden.

<i>Stemverhoudingen</i>	DCMR : 37,5% stemaandeel (vast stemaandeel) ODH : 29,0% stemaandeel (vast stemaandeel) OZHZ : 34,0% stemaandeel (vast stemaandeel) ODMH : 13,6% stemaandeel (o.b.v. het aandeel van de PZH deelnemersbijdrage in de primaire begroting 2025) ODWH : 13,0% stemaandeel (o.b.v. de vastgestelde stemverhouding 2025)
Kaderstelling	
<i>Provinciale doelstellingen</i>	De omgevingsdiensten voeren de wettelijke, provinciale milieu-, bodem-, natuur- en watertaken uit en geven invulling op het milieuterrein aan het Coalitieakkoord 2023-2027 van het college van Gedeputeerde Staten. De provinciale nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving biedt de kaders om het VTH-instrumentarium in te zetten voor een veilige en gezonde leefomgeving, met name voor luchtkwaliteit, geluid en omgevingsveiligheid (opslag en transport van gevaarlijke stoffen). De nieuwe Nota VTH voor de Omgevingswet is in werking getreden tegelijk met de Omgevingswet op 1 januari 2024.
<i>(Financiële) doelstellingen van de omgevingsdiensten</i>	De omgevingsdiensten voeren de werkzaamheden conform de overeengekomen opdrachten uit. De prestaties worden conform afspraak gemonitord en gerapporteerd. Afwijkingen tussen prognose en realisatie worden periodiek besproken inclusief mogelijke bijstuur- en beheersmaatregelen. Bij forse afwijkingen tussen prognose en realisatie vindt direct afstemming plaats tussen de betreffende omgevingsdienst en de provincie. Het weerstandsvermogen dient bij alle omgevingsdiensten op het gewenste niveau (veelal weerstandsfactor 1) te zijn. Hiervan kan worden afgeweken waarbij de risico's worden afgewend op de deelnemer(s). In dat geval resteert alleen een risico in het fluctueren van het bedrijfsresultaat. In principe is de verwachting dat bij de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten in 2026 voldoende weerstandsvermogen is gevormd. Ultimo 2024 is alleen het weerstandsvermogen bij OZHZ iets beneden (in het AB) afgesproken niveau, maar voldoet wel al aan de norm van 0,8 zoals vastgelegd in de robuustheidscriteria van het Rijk.
<i>Sturing: Financiën</i>	Op basis van ontwerpbegrotingen 2026 van de omgevingsdiensten bedraagt de totale provinciale bijdrage in 2026 voor de uitvoering van de wettelijke taken en de op dit moment geraamde aanvullende opdrachten circa € 60,9 mln. In vergelijking tot de initiële begrotingen 2025 stijgt de bijdrage met € 2,1 mln. Deze stijging van de provinciale deelnemersbijdrage wordt onder meer veroorzaakt door indexatie (als gevolg van prijsstijgingen) en extra structureel budget voor de uitvoering van de VTH taken. Deze verhoging valt lager uit dan aan provinciale kant begroot. Dit vanwege de provinciale indexeringsystematiek om jaarlijks de structurele deelnemersbijdrage te indexeren volgens de CPB raming van maart van het betreffende boekjaar. Deze indexeringsbedraagt op basis van de door de provincie gebruikte CPB raming maart 2025: 2,1%. In de ontwerpbegroting 2026 van de omgevingsdiensten wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met aanvullende incidentele bijdragen. Daar waar deze bedragen al zijn toegedeeld naar de individuele deelnemers, wordt deze weergegeven in onderstaande tabel.

Samenvatting verloop financiële bijdragen 2025/2026:

Omgevingsdienst	Provinciale bijdrage initiële begroting 2025 (inclusief aanvullend)	Provinciale bijdrage begroting 2026 (structureel)	Provinciale bijdrage begroting 2026 (aanvullend)	Opmerking specifiek ten aanzien van ontwikkeling van de uurtarieven en het weerstandsvermogen
DCMR	€ 33,5 mln.	€ 34,1 mln.	€ 0 mln.	- In het AB van DCMR is besloten om met een scherpe sturing op de kosten de stijging van de tarieven te beperken. Zo zullen de tarieven in 2025 3% minder stijgen dan in de gemeentelijke kaderbrief is opgenomen. Daarbij kan worden opgemerkt dat in de tariefstelling van 2024 ook reeds een scherpe tariefstelling van 3,2% efficiencywinst is gerealiseerd; - Voorgesteld wordt om het uurtarief van de DCMR in 2026 met gemiddeld 1,8% te laten stijgen. Hierin zijn ook efficiency maatregelen verwerkt (1,8%). In de ontwerpbegroting DCMR 2026 is in de provinciale bijdrage de gewogen indexatie van 2,1% verwerkt (conform het provinciale indexatiebeleid). Bij de vaststelling van het provinciale werkplan 2026 zal de indexatiebedrag aangepast worden op basis van de definitief vastgestelde DCMR tarieven 2026. - In de voorliggende conceptbegroting 2026 zijn door DCMR geen aanvullende opdrachten vermeld voor de provincie. DCMR geeft een totale raming af voor de projecten voor alle deelnemers tezamen; - De omvang van de weerstandscapaciteit per ultimo 2026 bedraagt € 5,2 mln. (exclusief bestemmingsreserves) tegenover een risicoprofiel van € 2,3 mln. Dit is inclusief het jaarrekeningresultaat van € 3,5 mln. over het boekjaar 2024. De weerstandsratio bedraagt met 2,25 (momentopname). Voorstel aan het AB bij de bespreking van de jaarrekening is een groot deel van dit resultaat uit te keren aan de deelnemers. In dat geval zal de weerstandsratio op bestuurlijk gewenst niveau zijn.

	Haaglanden	€ 10,7 mln.	€ 11,2 mln.	€ 0 mln.	- In het DB van 27 maart 2025 zijn enkele collectieve bezuinigingsmaatregelen goedgekeurd die cumulatief bijdragen tot een besparing van 2,3% op de provinciale deelnemersbijdrage. Daar staat tegenover onder meer een indexering van het uurtarief van 3,8% voor de loonkosten en 2,4% voor de materiële kosten. ODH hanteert geen gewogen index, maar de bezuiniging in relatie tot de bij ODH gehanteerde indexerings-systeematiek leidt tot een lagere stijging van het uurtarief dan het indexpercentage dat is opgenomen in de provinciale kaderbrief 2026. Het uurtarief bij ODH komt hiermee uit op € 123,49. Dit naar berekening een stijging 1,17% ten opzichte van 2025; - De omvang van de weerstandscapaciteit per ultimo 2026 bedraagt € 1,36 mln. tegenover een risicoprofiel van € 1,26 mln. Het weerstandsratio wordt met 1,08 (minimaal 1) voldoende geacht.
	Zuid-Holland Zuid	€ 8,9 mln.	€ 9,9 mln.	€ 0 mln.	- Het voorstel van OZHZ inzake de uurtarieven, is deze te verhogen met 0,34%. Hierbij is rekening gehouden met het AB besluit van 29 november 2024 om de uurtarieven 2025 te gaan indexeren met 3,04%. Daarnaast wordt een collectieve besparing doorgevoerd van 2,7%. Per saldo bedraagt de tariefontwikkeling daarmee 0,34%. Het uurtarief komt daarmee uit op € 112,83. Hierdoor ligt de stijging beduidend lager dan waarin de provinciale kaderbrief 2026 rekening is gehouden zijnde 2,1% - De omvang van de weerstandscapaciteit bedraagt na toevoeging van het positieve jaarrekeningresultaat 2024 € 0,94 mln. tegenover een risicoprofiel van € 1,03 mln. Daarmee komt het weerstandsvermogen weer in de buurt van de norm voor de weerstandsratio van 1,0 (omvang € 1,03 mln.) met dien verstande dat daar wel het risico van de Omgevingswet als PM is opgenomen; - Als met het risico van de Omgevingswet geen rekening hoeft te worden gehouden is de verwachting dat in de

					loop van 2026 het weerstandsvermogen weer terug is op het bestuurlijk gewenste niveau met een ratio van 1. Uitgaande van het feit dat in 2025 ook positieve resultaten zullen worden geboekt.
Midden-Holland	€ 2,9 mln.	€ 3,0mln.	€ 0,1 mln.	- In het AB van 13 maart 2025 is besloten tot een taakstelling van 4%. Deze taakstelling is tweeledig: 2,5% wordt gerealiseerd via een structurele verlaging van het uurtarief. Voor de resterende 1,5% wordt een incidentele 1,5% korting op de financiële (gemeentelijke) bijdragen toegepast voor de jaren 2026 en 2027. Het positieve jaarrekeningresultaat van 2024 zal als dekkingsmiddel fungeren voor deze 1,5 % korting (zie ook onder jaarrekening 2024 ODMH); - Het uurtarief wordt structureel met -0,28 % verminderd (2,22 % indexering conform gemeentelijke kaderbrief – 2,5% bezuiniging). Het uurtarief wordt daarmee € 115,34. - In de concept begroting 2026 is een incidentele bezuiniging van 1,5% verwerkt voor alle deelnemers. Daarnaast is hier, ons inziens, sprake van een uitgestelde uitkering van het financieel resultaat van 2024 waarin de provincie haar aandeel moet krijgen volgens de afgesproken kaders. Conform de geldende afspraken dient dit resultaat naar rato en met onderscheid tussen de programma's Milieu en BWT aan de deelnemers worden toegegedeeld. - De weerstandscapaciteit per ultimo 2026 bedraagt € 1,4 mln. tegenover een risicoprofiel van € 1,63 mln. De weerstandsratio wordt volgens de criteria van het IBP-VTH met 0,86 voldoende geacht.	
West-Holland	€ 2,8 mln.	€ 2,7 mln.	€ 0,0 mln.	In de kadernota 2026 die in het AB van 10 maart 2025 is vastgesteld is besloten om het ODWH uurtarief structureel te verhogen met 2,25% tot € 116,60. In de begroting stelt ODWH voor de gemeentelijke deelnemersbijdrage (dus niet het uurtarief) voor 2026 (en ook 2027) incidenteel met 6% te 'korten'.	

Coalitieakkoord 2023-2027					• Hiervan wordt 3% gedekt uit het structureel optredende positieve exploitatieresultaat . De overige 3% wordt op basis van de ontwerpbegroting 2026 gedekt uit het positieve jaarrekeningresultaat 2024. Hierover is opgemerkt dat de uitkering van het positieve jaarrekening resultaat 2024 in 2026 moet plaatsvinden volgens de daarvoor in de nota planning en control afgesproken kaders. • De verwachte omvang van de weerstandscapaciteit in 2026 bedraagt € 1,2 mln. tegenover een risicoprofiel van € 0,75 mln. De weerstandsratio komt uit op 1,6 (norm minimaal 1), welke meer dan voldoende wordt geacht.
	Totaal	€ 58,8 mln.	€ 60,9 mln.	€ 0,1 mln.	
	In het (huidige) Coalitieakkoord 2023-2027 is aangegeven dat wij blijven inzetten op de instrumenten als vergunningverlening, toezicht en handhaving waarmee we zorgdragen voor een goede milieukwaliteit (luchtkwaliteit, bodem, geluid en externe veiligheid) binnen het wettelijk kader. De provincie is bevoegd gezag voor circa 350 industriële bedrijven. We willen uitstoot van gevaarlijke stoffen bij deze bedrijven beperken. Van (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen willen we snel helderheid over de risico's. Daarom gaan we in gesprek met het bedrijfsleven, gemeenten, het Rijk en Europa voor transparantie en betere wet en regelgeving. Ook willen wij een altijd actuele en digitale vergunning, zodat duidelijk is wat bedrijven mogen en aan welke regels moet worden voldaan.				
Provinciale begroting	Behoudens ODWH hanteren de omgevingsdiensten een lagere gewogen index in vergelijking met de meegegeven provinciale kaders (2,1% CBP raming februari 2025). Dit komt voornamelijk doordat de omgevingsdiensten te maken hebben gekregen met een oproep tot bezuiniging vanuit de gemeentelijke deelnemers, met oog op de herstructurering van het gemeentefonds in 2026.				

*Uitgangspuntenbrief
financieel kader 2026*

In de provinciale kaderbrief 2026 is een aantal (financiële) kaders en randvoorwaarden opgenomen om op te nemen in de begroting 2026. Aan deze kaders en randvoorwaarden wordt (grotendeels) voldaan. Bij de zienswijzen op deze ontwerpbegrotingen 2026 worden de uitgangspunten nagelopen en aangegeven per omgevingsdienst hoe dit is verwerkt in de ontwerpbegroting 2026.

Financiële aandachtspunten kaderbrief 2026	Constateringen en input voor zienswijze ontwerpbegroting 2026
Provinciale deelnemersbijdrage • Indexeringspercentage van de uurtarieven specificeren en onderbouwen • Hierbij geldt de randvoorwaarde dat indexatie geen nadelige gevolgen heeft voor de (minimaal) gewenste kwaliteit van de uitvoering van het provinciaal takenpakket en het aantal op te leveren producten. De provincie blijft zich inzetten voor een kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de provinciale taken door de omgevingsdiensten.	Indexering Behoudens ODWH hanteren de omgevingsdiensten voor het jaar 2026 sec een lager (gewogen) indexpercentage dan de provinciale kaders uit de provinciale kaderbrief 2026 (welke aangeeft de meest recente indexeringsramingen te gebruiken). Dit komt voornamelijk doordat de gemeentelijke deelnemers de omgevingsdiensten hebben gevraagd te zoeken naar de mogelijke ombuigingen vanwege het aankomend ravijnjaar 2026. Verwachting is, gecumuleerd gezien, dat de door de omgevingsdiensten toegepaste indexatie binnen de beschikbare indexatie budgetten van de provinciale begroting past. Anders zal in de begroting 2026 voor het eventuele verschil middelen beschikbaar moeten worden gesteld, zodat het niet ten koste gaat van de kwaliteit van de taakuitvoering en het aantal producten en diensten.

Beleidsmatige aandachtspunten kaderbrief 2026	Constateringen en input voor zienswijze ontwerpbegroting 2026
<i>Doorontwikkeling omgevingsdiensten</i>	De provincie heeft in 2021 een verkenning door Twynstra Gudde laten uitvoeren naar de toekomstbestendige uitvoering van de VTH-taken. Alle omgevingsdiensten hebben in de begroting een toelichting opgenomen over dit traject Doorontwikkeling Zuid-Hollandse omgevingsdiensten.
<i>IBP VTH</i>	Alle vijf de omgevingsdiensten hebben een toelichting over het IBP-VTH opgenomen in de ontwerpbegrotingen 2025. De omgevingsdiensten leveren ook actief hun bijdrage aan dit traject. Een van de robuustheidseisen van het IBP is een structureel innovatiebudget van 1% van de begroting. Alle omgevingsdiensten hebben dit verwerkt in hun ontwerpbegroting 2026.
<i>Omgevingswet</i>	De Omgevingswet is per januari 2024 ingetreden en de omgevingsdiensten geven in de ontwerpbegrotingen op verschillende plekken een toelichting over de impact van de wet. Er wordt behoudens bij OZHZ ook in de risico-inventarisatie rekening gehouden met de gevolgen van de nieuwe wet.
<i>Gevolgen herstructurering gemeentefonds 2026</i>	Alle omgevingsdiensten hebben de gevolgen van de herstructurering van het gemeentefonds verwerkt in de ontwerpbegrotingen 2026.
<i>Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI)</i>	Behoudens ODH hebben alle omgevingsdiensten dit verwerkt in hun begroting.
<i>Koersplan (ODH)</i>	In de begroting 2026 van ODH wordt ruimschoots aandacht besteed aan het Koersplan 2024-2027. Kanttekening hierbij is wel dat de benodigde financiering nog dient te worden gevonden bij de deelnemers alvorens het Koersplan daadwerkelijk in uitvoering kan worden gebracht. Daarover zal in de zienswijze een specifieke opmerking over worden gemaakt.
<i>Opsplitsen van de begroting tussen de BTP/milieuplusaak en plusaak (ODMH/ODWH)</i>	ODMH heeft de gevraagde opsplitsing verwerkt in de ontwerpbegroting 2026. ODWH heeft dat nog niet gedaan. Daarover zal in de zienswijze een opmerking over worden gemaakt.

Reserves/ Weerstandsvermogen	Het weerstandsvermogen bij de omgevingsdiensten is in de begroting 2026 behoudens bij OZHZ op het bestuurlijk afgesproken niveau. In het geval van OZHZ is de verwachting dat ook deze dienst conform de gemaakte bestuurlijke afspraken ultimo 2027 het weerstandsvermogen weer op niveau heeft. Bij deze dienst ligt de weerstandsratio met afgerond 0,9 nog iets onder het gewenste niveau van 1,0
Risico's en beheersmaatregelen	Aandachtspunt Positieve jaarresultaten dienen in principe in eerste instantie te worden ingezet voor het bereiken van het bestuurlijk afgesproken weerstandsvermogen. Resterende overschotten dienen te worden uitgekeerd ten aanzien separate afspraken zijn gemaakt voor het doteren aan bestaande en/of nieuwe bestemmingsreserves.
<i>Prioriteit 2026</i>	• De Doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en de verdere implementatie van het Interbestuurlijk Programma Verbetering VTH-stelsel (IPB VTH) zijn belangrijke aandachtspunten in 2026; • Alle omgevingsdiensten gaan in 2026 (en ook daarna) bezuinigingen doorvoeren vanwege met name gemeentelijke taakstellingen. Voor de provincie is het essentieel dat deze bezuinigingen geen nadelige gevolgen hebben op de (minimale) gewenste kwaliteit van de uitvoering van het provinciaal takenpakket en het aantal op te leveren provinciale producten. Dat vraagt om een goede monitoring van de effecten van de doorgevoerde bezuinigingsmaatregelen en indien noodzakelijk bijsturing van de uitvoering van werkzaamheden;

Ambitie 2. Bereikbaar Zuid-Holland

Wegschap Tunnel Dordtse Kil

Het Wegschap Dordtse Kil beheert en exploiteert de toltunnel tussen Dordrecht en 's-Gravendeel evenals de aansluitende wegen. De Kiltunnel is sinds 1 oktober 1977 de belangrijkste oeververbinding tussen de Hoeksche Waard en het Eiland van Dordrecht. De N217 loopt door de Kiltunnel en sluit aan de Dordtse zijde aan op de industrieterreinen, de A16 en de N3.

Algemeen	
<i>Visie en beleidsvoornemens</i>	De Kiltunnel vormt een belangrijke schakel in de ontsluiting van het woon- en werkgebied van de betrokken gemeenten. Het Wegschap draagt op deze wijze bij aan het optimaliseren van weg-, vaarweg- en fietsinfrastructuur.
<i>Rechtsvorm en doel</i>	De gemeenschappelijke regeling Wegschap Tunnel Dordtse Kil is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam, opgericht met het doel het beheren en exploiteren van een niet-openbare toltunnel en de aansluitende wegverbindingen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De toltunnel vormt een belangrijke schakel in de ontsluiting van het woon- en werkgebied van de gemeente Dordrecht en de gemeente Hoeksche Waard. In het kader van de integrale bereikbaarheid draagt het Wegschap bij aan het optimaliseren van weg-, vaarweg- en fietsinfrastructuur.
<i>Activiteiten</i>	Het openbaar lichaam verwezenlijkt zijn taakstelling door: • De financiële middelen voor de aanleg, onderhoud en exploitatie bijeen te brengen; • De tunnel toegankelijk te stellen voor elke verkeersdeelnemer die tegen betaling van de tunnel gebruik wil maken; • Het heffen van tolgelden tot zodanige bedragen dat een rendabele exploitatie van de tunnel gewaarborgd wordt.
<i>Bevoegdheden</i>	Binnen de regeling ten aanzien van de belangenbehartiging waarvoor zij is getroffen en het gebied waarvoor zij geldt, kunnen bevoegdheden van regeling en bestuur worden overgedragen en toegekend, binnen de grens van artikel 54 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
<i>Stemverhouding</i>	43% stemaandeel
Kaderstelling	
<i>Provinciale doelstellingen</i>	In de provinciale begroting zijn geen specifieke doelstellingen geformuleerd. De tunnel is aangelegd om de bereikbaarheid te verbeteren tussen de Hoeksche Waard en Dordrecht en omstreken.

<i>(Financiële) doelstellingen van Dordtse Kil</i>	Het Wegschap heeft in het verleden het jaarlijkse positief resultaat gebruikt om het negatief eigen vermogen op niveau te brengen. Verder hebben de deelnemers tot en met 2023 in het kader daarvan jaarlijks een (forse) deelnemersbijdrage ter beschikking gesteld. Deze bijdrage is in de afgelopen 10 jaar afgebouwd naar op dit moment €0. Dit mede vanwege de huidige aard en omvang van het eigen vermogen. Verder kan worden opgemerkt dat het Wegschap in 2024 een onderzoek heeft laten uitvoeren naar de meerjarige ontwikkeling van de verkeersaantallen. Met de uitkomsten heeft het Wegschap bij het opstellen van de (meerjaren)begroting 2026 rekening houden. Ten aanzien van het wetgevingstraject Betalen Naar Gebruik is vooralsnog onbekend of en zo ja op welke wijze het huidige kabinet dit gaat implementeren. Hierdoor is er in de ontwerpbegroting 2026 geen rekening gehouden met mogelijke effecten op de wat langere termijn. Het Wegschap heeft voorgesteld het resultaat van boekjaar 2024 ad € 3,3 mln. wederom toe te voegen aan de algemene reserve. Het eigen vermogen laat daardoor een verdere gunstige ontwikkeling zien en bestaat uit de algemene reserve met een omvang van € 11,8 mln. en een bestemmingsreserve renovatie met een omvang van € 6,4 mln.
<i>Sturing:</i> <i>Financiën inclusief zienswijzen</i> <i>KPI's provinciale begroting</i>	Op basis van de huidige financiële positie blijft de deelnemersbijdrage van alle deelnemers ook in 2026 nihil. Dit is conform een eerder AB besluit om de deelnemersbijdrage ingaande 01-01-2024 te verlagen naar € 0. Zowel in de begroting 2026 als de meerjarenraming is rekening gehouden met deze verlaagde deelnemersbijdrage. Naar verwachting kan ook de komende jaren worden volstaan met het ontbreken van een bijdrage omdat de te verwachten inkomsten voldoende resultaat opleveren. In 2026 wordt het te verwachten resultaat geraamd op € 3,4 mln. N.v.t.
<i>Uitgangspuntenbrief financieel kader 2026</i>	In de betreffende provinciale kaderbrief is als input voor de begroting 2026 van het Wegschap een tweetal specifieke aandachtspunten benoemd om met voorrang op te pakken. Het betreft de noodzakelijke wijziging van de gemeenschappelijke regeling en helderheid over de uitvoering van provinciale werkzaamheden in de buurt van of zelfs op het grondgebied van het Wegschap. Op basis van de informatie ontvangen voorafgaande aan de DB vergadering van 4 april 2025 is geoordeeld dat deze twee punten de volle aandacht hebben gekregen bij het Wegschap. Ten aanzien van het Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) zal nog navraag worden gedaan op welke wijze hier invulling aan wordt gegeven. Daarbij kan worden aangetekend dat het Wegschap hier bij de renovatie al rekening mee heeft gehouden en de installatie en de (kantoor)gebouwen voldoen aan de strengste eisen of het gebied van duurzaamheid.

<i>Reserves/ Weerstandvermogen</i> <i>Risico's en beheersmaatregelen</i>	De stand van het eigen vermogen bedraagt na bestemming van het resultaat 2024 conform de voorliggende begroting ultimo 2026 € 27,6 mln. De benodigde weerstandscapaciteit in 2026 is € 13,3 mln. Dit leidt tot een weerstandsratio van 2,1. Hiermee voldoet het Wegschap ruim aan het vastgestelde weerstandsratio van >1. Deze ratio ligt aanzienlijk lager dan voorgaande jaren. Dit komt vanwege het kwantificeren van de risico's gekoppeld aan de mogelijke schade aan de tunnel(bak) en/of de daaraan gekoppelde technische voorzieningen. De mogelijke gevolgschade van dit risico is nu voor de eerste keer gekwantificeerd en komt op basis van de huidige inzichten uit op € 10,5 mln. <u>Liquiditeitspositie</u> Opgemerkt wordt dat op basis van de ontwerpbegroting 2026 de tolopbrengsten de komende jaren van voldoende omvang blijven om aan de aflossings- en renteverplichtingen van de aangegane leningen voor de renovatie te voldoen. De liquiditeitsprognose wordt periodiek geactualiseerd. <u>Wijziging Gemeenschappelijke Regeling</u> In tegenstelling tot eerdere verwachtingen zal pas in de loop van 2025 een voorstel voor wijziging van de GR voor zienswijze worden aangeboden aan de deelnemers. Dit is bij de andere provinciale gemeenschappelijke regelingen al doorgevoerd. Over de achtergrond van deze vertraging is de toezichthouder (Ministerie van BZK) door het Wegschap geïnformeerd. De Provincie heeft aangedrongen in de kaderbrief 2026 om deze wijziging met voorrang aan de deelnemers voor zienswijze aan te gaan bieden. Op deze wijze worden de wettelijke wijzigingen (zoals opgenomen in de gewijzigde Wgr) formeel vastgelegd zoals het openbaar toegankelijk maken van de bestuursbesluiten en eventuele aanvullende mogelijkheden voor burgerparticipatie.
<i>Prioriteit 2026.</i>	• Actualisatie liquiditeitsprognose • Verdere kwantificatie openstaande risico's • Herijken afspraken meerjarig onderhoud

Ambitie 8. Bedrijfsvoering, Financiën en Organisatie

GR Grondbank RZG Zuidplas

De provincie Zuid-Holland vervult een belangrijke rol als het gaat om de regionale economische ontwikkelingen in Zuid-Holland. Het verder uitbouwen van de regionale economie vindt plaats door:

- nieuwe ontwikkeling van bedrijfsterreinen;
- herstructurering van de bestaande bedrijfsterreinen;
- structurering en organisatie van de toegang tot financiering voor startende en groeiende innovatieve technologiebedrijven en projecten;
- verbetering van de ruimtelijke kwaliteit inclusief het vergroten de aantrekkingskracht van het vestigingsklimaat en een betere fysieke bereikbaarheid;
- herontwikkeling van saneringslocaties;
- versterking van het glastuinbouwcluster;
- herstructurering van de glastuinbouwgebieden;
- programmering van ontwikkelingen, de strategische grondverwerving en uitnamen van gronden, de financiering, de kwaliteitsbewaking en het coördineren van de uitvoering van ruimtelijke projecten.

Algemeen	
<i>Visie en beleidsvoornemens</i>	De nadruk bij de integrale en regionale gebiedsgerichte projecten ligt op de programmering, het plannen en het onderlinge afstemmen van activiteiten en projecten. Daarbij spelen de strategische ligging van gronden, de financiering, de kwaliteitsbewaking en de borging van de realisatiekracht een belangrijke rol. Door hieraan invulling te geven, komen gewenste ontwikkelingen van de grond.
<i>Rechtsvorm en doel</i>	In het verleden is ten behoeve van de realisatie van de Interregionale Regionale Programma's (IRP's) een aantal gemeenschappelijke regelingen gevormd. Deze hebben ondersteund bij het realiseren van de gebiedsontwikkeling. Zij hebben het doel in samenwerking met andere (publieke)partijen een integrale en regionale gebiedsontwikkeling te realiseren. De Grondbank is de laatste gemeenschappelijke regeling die nog actief is op dit gebied mede namens de provincie.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het binnen een aangegeven gebied, in onderlinge samenhang: • Programmeren, plannen en onderling afstemmen van ontwikkelingen en activiteiten; • Kwaliteitsbewaking en financiering plannen; • Realiseren van concrete projecten.
<i>Activiteiten</i>	• Ruimtelijke inrichting en vormgeving van het gebied; • Gezamenlijke financiering van ontwikkelingen en plannen; • Adviseren en overleg voeren over concrete activiteiten.

<i>Bevoegdheden</i>	Binnen de regeling ten aanzien van de belangenbehartiging waarvoor zij is getroffen en het gebied waarvoor zij geldt, kunnen bevoegdheden van regeling en bestuur worden overgedragen en toegekend, binnen de grens van artikel 54 van de Wet gemeenschappelijke regeling.
<i>Stemverhouding</i>	40% stemaandeel
Kaderstelling	
<i>Provinciale doelstellingen</i>	De Grondbank richt zich op het beheer en de uitgifte van de in het verleden verworven gronden in de Zuidplaspolder. De gronden zijn verworven met als doel de gewenste gebiedsontwikkeling zoals de partijen gezamenlijk zijn overeengekomen, mogelijk te maken. Op dit moment vindt geen verwerving van grond meer plaats.
<i>(Financiële) doelstellingen van de Grondbank</i>	In Q2 2024 is de gewijzigde tekst van de gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wgr., en beoogde verlenging van de Grondbank tot 31 december 2034 toegestuurd aan PS en de raden voor zienswijze, en vervolgens in Q4 2024 vastgesteld. De looptijd van de Grondbank is hiermee verlengd tot en met 31-12-2034.
<i>Sturing:</i> Financiën inclusief zienswijze	De zienswijze van de begroting 2026 van de Grondbank RZG Zuidplas wordt begin Q2 2025 voorgelegd aan PS en raden. In de begroting is ervoor gekozen om in 2026 een uitname van een 1e tranche Gronden op te nemen t.b.v. de 1e fase van de ontwikkeling Cortelande. Het betreft een bedrag van € 35 mln. In de begroting is beschreven dat het begrote bedrag alleen betekenis heeft ten behoeve van het opstellen van de begroting en niet gerelateerd kan worden aan de daadwerkelijke waarde of (mogelijke) uitkomst van de onderhandelingen. In lijn met de afspraken in de koopovereenkomst Grondbank- Zuidplas zal het verschil tussen de baten en de lasten worden geactiveerd. Exclusief de verkoop van de Gronden aan Zuidplas is sprake van een negatief saldo van € 2.445. Vanwege het activeren hiervan sluit de begroting op € 0.
KPI's provinciale begroting	N.v.t.
Uitgangspuntenbrief financieel kader	N.v.t.
Reserves/Weerstandvermogen	Het weerstandvermogen van de Grondbank is nihil. Dat het weerstandvermogen nihil is, past in het kader van de gemaakte afspraken zoals vastgelegd in de Overeenkomsten met de gemeente Zuidplas.
Risico's en beheersmaatregelen	<u>Ontwikkeling van het Middengebied start niet c.q. niet op korte termijn</u> Het grootste risico voor de Grondbank is thans dat de gebiedsontwikkeling in de Zuidplas polder niet of slechts gedeeltelijk tot ontwikkeling komt. Dit kan als de gemeente Zuidplas van mening is dat het niet verantwoord is om de Grondexploitatie voor het totale gebied vast te stellen, of als de bestemmingen wonen en werken bij het in procedure te brengen bestemmingsplan of

	omgevingsplan voor het Middengebied definitief niet onherroepelijk worden. In beide situaties gaat de (volledige) verkoop van de gronden van de Grondbank aan de gemeente Zuidplas niet door. De vraag is dan welk perspectief geldt er voor de waardering van de gronden, wat zijn deze gronden dan in die situatie waard? Ontegenzeggelijk is de gemiddelde grondprijs in de Grondbank hoger dan de 'agrarische' waarde, althans de waarde zonder ontwikkelingsperspectief. Het risico met betrekking tot de Grondbank Zuidplas maakt onderdeel uit van het integrale risicoprofiel van de provincie Zuid-Holland wat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt getoond. De risico's uit de paragraaf worden jaarlijks (tenminste) tweemaal geactualiseerd, namelijk bij het opstellen van de provinciale Begroting en Jaarrekening. De meest recente actualisatie heeft plaatsgevonden bij opstellen van de provinciale Jaarrekening 2024. Via de Bufferreserve Weerstandscapaciteit, die wordt aangehouden ter afdekking van risico's met een incidenteel karakter, wordt het risico financieel afgedekt.
<i>Prioriteit 2026</i>	Monitoring voortgang planologische besluitvorming woningbouwontwikkeling i.r.t. beëindigingsafspraken.